

Rola ONZ w kryzysie Rohingya. Część 1

Autor: Mariana Helysh

13.10.2021

Artykuł w skrócie

- Liczne misje dochodzeniowe i wyjaśniające ONZ dowiodły naruszenia praw człowieka, jednak działań podejmowanych przez ONZ nie można nazwać skutecznymi. Rezolucje wydawane przez ONZ mają wyłącznie charakter zaleceń, tym samym nie nakładają na Birmę obowiązku zmian;
- uchodźcy mieszkający w tzw. tymczasowych obozach, żyją w przeludnieniu, mają utrudniony dostęp do wody pitnej, opieki medycznej oraz przebywają w złych warunkach sanitarnych, co sprzyja rozprzestrzenianiu się COVID-19. Ponadto współpracę ONZ i bangladeskich władz utrudniana kwestia kończących się zasobów przeznaczonych na utrzymanie Rohingya oraz walka z katastrofami pogodowymi, z którymi mierzy się Bangladesz;
- największym problemem dla ONZ jest zapewnienie godnych warunków życia uchodźcom w miejscu relokacji na wyspie Bhasan Char w Zatoce Bengalskiej, do której ONZ przez pewien czas nie miała dostępu ze względu na sprzeciw władz Bangladeszu. Pierwszą wizytę ONZ na wyspę udało się zrealizować w marcu 2021 roku.

Dyskryminacja ze względu na pochodzenie czy religię nie jest nowym zjawiskiem. Ludność Rohingya, licząca około 1 mln osób, wyznaje islam w państwie, w którym dominuje buddyzm – Birma. Istnieje mnogość wersji mających na celu wyjaśnienia pochodzenia tej ludności, jednakże brak konkretnej. Ponadto nieuregulowany zostaje dostęp przedstawicieli omawianej społeczności do praw obywatelskich, ponieważ Rohingya nie są uznawani za pełnoprawnych obywateli państwa. Co więcej, według prawa wewnętrznego, nie przysługuje im status obywatela, ponieważ ich pochodzenie nie jest uznane za birmańskie. Obowiązujące prawo, w połączeniu z niejasną kwestią pochodzenia, stwarza trwałą, wzajemnie wykluczającą się impas, tzn. niemożność otrzymania obywatelstwa¹. Problem pojawia się również w kwestii zdefiniowania Rohingya: czy jako grupę etniczną, czy mniejszość narodową. Zdaniem władz Birmy, Rohingya nie jest mniejszością narodową według ustawy o obywatelstwie z 1982 roku, bowiem w artykule o mniejszościach narodowych nie wymienia się Rohingya². Brak uregulowanego statusu w Birmie spowodował kryzys uchodźców Rohingya, którzy zaczęli

¹ M. Lubina, *Polityka Birmy wobec kwestii Rohingya*, <http://pulsazji.pl/2017/10/13/polityka-birmy-wobec-kwestii-rohingya-2/>, data dostępu: 16.08.2021.

² *Burma Citizenship Law*, 15 October 1982 <https://www.refworld.org/docid/3ae6b4f71b.html>, data dostępu: 06.08.2021.

uciekać do państw sąsiadujących w celu uchronienia swoich rodzin od polityki obecnie rządzących wojskowych. Jednym z najważniejszych aktorów konfliktu jest Organizacja Narodów Zjednoczonych³.

Początki zaangażowania ONZ w kryzysie Rohingya

Historia relacji między Birmą a Organizacją Narodów Zjednoczonych w zakresie ochrony praw człowieka ma początek w 1989 roku. Od tego czasu ONZ udziela Birmie pomocy gospodarczej w ramach programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (ang. *United Nations Development Programme*). W Birmie działają wyspecjalizowane agencje ONZ, takie jak Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (ang. *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*), Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (ang. *Food and Agriculture Organization of the United Nations*), Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Rozwoju Przemysłowego (ang. *United Nations Industrial Development Organization*) Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (ang. *United Nations Children's Fund*), Światowa Organizacja Zdrowia (ang. *World Health Organization, WHO*), Wspólny Program Narodów Zjednoczonych Zwalczania HIV i AIDS (ang. *Joint United Nations Programme on HIV/AIDS*), Światowy Program Żywnościowy (ang. *World Food Programme, WFP*). Po wyborach w 1990 roku, których wyników nie uznano wskutek wygranej opozycji, ONZ zwróciło uwagę na procesy polityczne zachodzące w Birmie, wydając rok po roku rezolucje zachęcające do demokratyzacji rządu oraz zaprzestania łamania praw człowieka. Bardziej zdecydowane kroki ONZ podjęło w wydanym przez Zgromadzenie Ogólne w 2001 roku raporcie o sytuacji praw człowieka w Birmie. Mianowicie, specjalny sprawozdawca Komisji Praw Człowieka Paulo Sergio Pinheiro powołując się na rezolucję 2001/15 Komisji i decyzję Rady Gospodarczej i Społecznej 2001/251⁴, po raz pierwszy wspominał o sytuacji muzułmanów Rohingya w oficjalnej dokumentacji. W poprzednich rezolucjach i raportach mówiono jedynie o ogólnych naruszeniach praw człowieka i zachęcano do zwolnienia więźniów politycznych oraz przyspieszenia procesu demokratyzacji państwa. W raporcie z 20 sierpnia 2001 roku ONZ zwróciło przede wszystkim uwagę na kwestię naruszania przepisów międzynarodowego prawa

³ Karta Narodów Zjednoczonych, https://www.unic.un.org.pl/dokumenty/karta_onz.php, data dostępu: 16.08.2021.

⁴ Situation of human rights in Myanmar : note / by the Secretary-General, 20 August 2001, <https://digitallibrary.un.org/record/448955?ln=ar>, data dostępu: 27.09.2021

humanitarnego, dotyczących ograniczenia swobody przemieszczania się muzułmanów w stanie Arakan (Rakhine). Obostrzenia te powinny być wprowadzone wyłącznie w skrajnych przypadkach i przy przestrzeganiu zasad równości oraz braku dyskryminacji. Według ONZ ograniczenie stosuje się wyłącznie wobec ubogich Rohingya, ponieważ osoby zamożniejsze wciąż mają możliwość opuszczenia stanu⁵.

W następnych latach sprawozdawcy ONZ oskarżali Birmę za jej politykę wobec Rohingya. W raporcie z 15 września 2010 roku⁶ opisano sprawę kobiety Rohingya o imieniu Ma Khin Khin Nu. W dniu 8 lipca 2010 roku rząd birmański odpowiedział na pilny apel wysłany w jej sprawie przez specjalnego sprawozdawcę ds. sytuacji praw człowieka w Birmie, a także sprawozdawców ds. prawa do zdrowia i ds. tortur. Rohingya urodzona w Birmie, została skazana na 17 lat więzienia, na mocy ustawy o obywatelstwie z 1982 roku pod zarzutem złożenia fałszywych zeznań, dotyczących jej pochodzenia etnicznego i nielegalnego nabycia obywatelstwa w 2005 roku. Przebywając w więzieniu Insein, kobieta zachorowała i otrzymała leki, które nie poprawiły jej stanu zdrowia. Ponadto nie zapewniono jej dodatkowej opieki medycznej, ani nie zezwolono na leczenie poza więzieniem. Birmański rząd utrzymuje, że lekarze w więzieniu Insein zapewnili jej odpowiednią opiekę medyczną przez cały czas, w związku z tym nie przeprowadzono żadnego dochodzenia w sprawie zarzutów, ponieważ zarówno ofiara, jak i nikt w jej imieniu nie wniósł skargi. Dyskryminacja Rohingya prowadzi również do przymusowych deportacji i prześladowań jej przedstawicieli z powodu zachowania statusu bezpaństwowca. Działania te są traktowane przez ONZ, jako celowe naruszenie podstawowych praw związanych z utożsamianiem się z określoną grupą lub zbiorowością. **ONZ wezwało birmański rząd do przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego, w szczególności czterech konwencji genewskich, których Birma jest stroną od 1992 roku.** Warto zauważyć, że władze birmańskie całkowicie sprzeciwiały się postanowieniom rezolucji, odrzucając argumenty na istnienie więźniów politycznych oraz nieprzestrzeganie konwencji genewskich⁷.

Dotychczasowe działania ONZ miały wyłącznie charakter zaleceń, do których Birma niechętnie się stosowała. Widoczny był również brak progresji we współpracy w zakresie praw

⁵ *Situation of human rights in Myanmar : note / by the Secretary-General, United Nations* 20 August 2001 <https://digitallibrary.un.org/record/448955?ln=ru>, data dostępu: 06.08.2021.

⁶ *Situation of human rights in Myanmar : note / by the Secretary-General, United Nations* <https://digitallibrary.un.org/record/691898?ln=ru>, 15 September 2010, data dostępu: 07.08.2021.

⁷ *Situation of human rights in Myanmar : note / by the Secretary-General, United Nations* <https://digitallibrary.un.org/record/691898?ln=ru>, 15 September 2010, data dostępu: 07.08.2021.

człowieka na poziomie ONZ-Birma. ONZ składało liczne zapytania w temacie losu Rohingya, ograniczeń ich swobody wyznania oraz praw mniejszości narodowych. W notatce Sekretarza Generalnego ONZ z 23 września 2014 roku odwołującej się do rezolucji ONZ z 27 grudnia 2013 roku wzywano do przeprowadzenia śledztwa w sprawie ograniczania Rohingya, dostępu do opieki medycznej, edukacji oraz wydawania aktów urodzenia⁸.

Monitorując sytuację w Birmie, zauważono, że używanie terminu „Rohingya” nie jest mile widziane w państwie, gdyż nie jest ono uznane przez rząd. Jak zaznacza Sekretarz Generalny ONZ w notatce z 23 września 2014 roku, prawo mniejszości do tworzenia tożsamości na podstawie cech narodowych, etnicznych, religijnych i językowych stanowi część obowiązku państwa, w celu zapewnienia jednostce i grupie wolności od dyskryminacji. Jak podkreśla Sekretarz Generalny, jest to główna zasada prawa międzynarodowego. Widać także, że brak uznania ze strony rządu oznacza uniemożliwienie ubiegania się o ochronę państwa przed dyskryminacją⁹. **Od 2017 roku współpraca ONZ z Birmą uległa aktywizacji w sprawie stabilizacji sytuacji w stanie Rakhine.** Od Birmy żądano zapewnienia niezakłóconego dostarczania pomocy humanitarnej ONZ i jej partnerów międzynarodowych, a także organizacji regionalnych, w tym Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej i Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego. W związku z tym wzywa się rząd Birmy do wdrożenia szeregu międzynarodowych umów o współpracy, w których poruszono także kwestię praw. Ponadto oczekiwano od Birmy zapewnienia pełnego, nieograniczonego i niekontrolowanego dostępu dla misji wyjaśniającej UNHCR i innych mechanizmów ochrony praw człowieka ONZ, w celu niezależnego monitorowania sytuacji w zakresie praw człowieka. Co więcej, domagano się, zapewnienia jednostkom nieograniczonego dostępu i dialogu z Organizacją Narodów Zjednoczonych i innymi organizacjami zajmującymi się ochroną praw człowieka, bez obawy przed odwetem, zastraszaniem lub atakami¹⁰.

Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 22 grudnia 2018 roku potwierdza postulaty poprzednich rezolucji. Najnowsza opisywała kolejne żądania wobec Birmy, m.in. zamknięcie obozów dla przesiedleńców wewnętrznych w stanie Arakan (Rakhine), przy jednoczesnym zapewnieniu im powrotu i przesiedlenia wewnętrznego zgodnie z międzynarodowymi

⁸ *Situation of human rights in Myanmar : note / by the Secretary-General, United Nations* <https://digitallibrary.un.org/record/781163?ln=ru> 23 September 2014, data dostępu: 06.08.2021.

⁹ *Tamże.*

¹⁰ *Situation of human rights in Myanmar : resolution / adopted by the General Assembly, United Nations* 24 December 2017 <https://digitallibrary.un.org/record/1470051?ln=ru>, data dostępu: 10.08.2021.

standardami i zasadami przewodnimi w zakresie przesiedleń wewnętrznych. Proszono także Sekretarza Generalnego ONZ o kontynuację dyskusji na temat praw człowieka w Birmie i udzielanie pomocy rządowi państwa w zwalczaniu kryzysu¹¹.

W wyniku współpracy Birmy z Organizacją Narodów Zjednoczonych, w 2018 roku Kancelaria Prezydenta ogłosiła utworzenie czterech komitetów roboczych oraz jednego komitetu kontrolnego, które miały działać w celu osiągnięcia sukcesu we wdrażaniu pokoju, stabilności i rozwoju. Są to: komitet roboczy ds. bezpieczeństwa, pokoju i stabilności, komitet roboczy ds. rządów prawa, komitet roboczy ds. osadnictwa i rozwoju społeczno-gospodarczego oraz komitet roboczy ds. współpracy z agencjami ONZ i organizacjami międzynarodowymi oraz komitet kontrolny ds. imigracji i obywatelstwa¹².

Według danych z początku 2020 roku, pomimo inicjatyw Birmy w kierunku polepszenia ogólnej sytuacji w państwie, sytuacja w stanie Rakhine oraz sąsiednim Chin znów jest niestabilna¹³. Armia Birmy niemalże każdego dnia przeprowadzała naloty i ostrzały na zaludnionych obszarach. Od 23 marca do 17 kwietnia zabito co najmniej 32 osoby, a ponad 70 zostało rannych. Apel Sekretarza Generalnego ONZ wydany 17 kwietnia 2020 roku o globalne zawieszenie broni podczas pandemii COVID-19, został zignorowany¹⁴.

Uchodźcy, mieszkający w tzw. tymczasowych obozach, żyją na obszarach przeludnionych, mają utrudniony dostęp do wody pitnej, opieki medycznej, przebywają w złych warunkach sanitarnych, co sprzyja rozprzestrzenianiu się nie tylko COVID-19, ale także innych chorób zakaźnych. Z powodu istniejącego zagrożenia szerszej transmisji wirusa SARS-CoV-2, rząd Bangladeszu – współpracując z WHO – objął kwarantanną obóz uchodźców Rohingya w Cox Bazar¹⁵. Na stan z sierpnia 2021 roku sytuacja pandemiczna jest względnie opanowana, choć stale ograniczony dostęp od pomocy psychologicznej oraz brak poczucia bezpieczeństwa

¹¹ *Situation of human rights in Myanmar : resolution / adopted by the General Assembly, United Nations* 22 December 2018 <https://digitallibrary.un.org/record/1661564?ln=ru>, data dostępu: 10.08.2021.

¹² *Govt forms committee to implement peace, stability, development in Rakhine State*, The Republic of the Union of Myanmar Presidential Office, 31 May 2018 <https://www.president-office.gov.mm/en/?q=issues/rakhine-state-peace-and-stability/id-6391>, data dostępu: 06.08.2021.

¹³ Stan Chin znajduje się na Północy od stanu Rakhine, graniczy z Indiami.

¹⁴ *UN human rights office calls for compassion following Rohingya deaths at sea*, UN News 17 April 2020 <https://news.un.org/en/story/2020/04/1061972>, data dostępu: 08.08.2021.

¹⁵ *Rohingya Refugee Crisis*, Centre for Disaster Philanthropy, <https://disasterphilanthropy.org/disaster/rohingya-refugee-crisis/>, data dostępu: 16.08.2021.

przełożył się na 61-procentowy wzrost odnotowanych chorób psychicznych względem roku 2019¹⁶.

Jak podaje WHO, na terenach obozów od 10 sierpnia 2021 roku prowadzona jest kampania szczepień przeciw COVID-19, zaczynając od zaszczepienia liderów społeczności, a następnie wszystkich osób powyżej 55. roku życia. Za pośrednictwem COVAX Facility do kraju sprowadzono 5,5 mln szczepionek firmy Moderna, natomiast kolejne 4 mln firmy Sinopharm dostarczono w ramach dwustronnej umowy z Chinami. Ponadto WHO zapewnia, iż 95% placówek medycznych w Cox Bazar jest wyposażonych w środki zapewniające profilaktykę i kontrolę zakażeń¹⁷.

COVID-19 i obowiązujące rygorystyczne ograniczenia w Bangladeszu nie są jedynym problemem uchodźców Rohingya. Letnie monsuny w 2020 roku przyniosły gwałtowne powodzie i erozję ziemi co spowodowało, że warunki życia w obozach dla co najmniej 4 500 uchodźców stały się skrajnie niebezpieczne. Ich ewakuacją i odbudową obozów zajęło się UNHCR, informując przy tym, że powodzie mogą potrwać do października 2020 roku¹⁸. W lipcu 2021 roku, w Cox Bazar doszło do kolejnej katastrofy pogodowej, która dotknęła 12 000 uchodźców, niszcząc lub uszkadzając przy tym blisko 2 500 schronów. Celem uratowania jak największej liczby osób, UNHCR podjął szybkie działania szkoląc uchodźców, którzy zgodzili się nieść pomoc pozostałym mieszkańcom obozów¹⁹.

Najwięcej kontrowersji wzbudza temat relokacji uchodźców na wyspę Bhasan Char w Zatoce Bengalskiej. Watro wspomnieć, iż delegacja ONZ przez dłuższy czas nie miała możliwości kontrolowania relokacji uchodźców ze względu na sprzeciw władz Bangladeszu. W maju 2021 roku udało się zrealizować wizytę na wyspie, przy czym ONZ nadal jest jedynie pośrednio zaangażowana w działania. Wina jednak nie leży całkowicie po stronie ONZ. Mimo iż władze Bangladeszu złożyły obietnicę zapewnienia uchodźcom godnych warunków życia, delegacja UNHCR spotkała się z licznymi protestami mieszkańców wyspy. Bangladeskie władze,

¹⁶ *Bangladesh: Relocations and reduced services bring Rohingya communities to their breaking point*, Doctors Without Borders, <https://www.doctorswithoutborders.org/what-we-do/news-stories/story/bangladesh-relocations-and-reduced-services-bring-rohingya>, data dostępu: 16.08.2021.

¹⁷ *Rohingya crisis - WHO Bangladesh situation report #15, 5 August 2021 (Period covered: Weeks 29-30, 19 July - 1 August 2021)*, <https://reliefweb.int/report/bangladesh/rohingya-crisis-who-bangladesh-situation-report-15-5-august-2021-period-covered>, data dostępu: 16.08.2021.

¹⁸ *Rohingya Refugee Crisis*, Centre for Disaster Philanthropy, <https://disasterphilanthropy.org/disaster/rohingya-refugee-crisis/>, data dostępu: 16.08.2021.

¹⁹ *Deadly floods and landslides hit Rohingya camps in Bangladesh*, UNHCR, <https://www.unhcr.org/news/press/2021/7/61015b864/deadly-floods-landslides-hit-rohingya-camps-bangladesh.html>, data dostępu: 16.08.2021.

zamiast przeprowadzić w pierwszej kolejności odpowiednie konsultacje dotyczące oceny przygotowania wyspy pod względem zagrożenia katastrofami naturalnymi i przyjęcia relokowanych Rohingya, spieszyły się z przedstawieniem ONZ wyników poczynionych postępów²⁰. Jak się okazało, wyspa znajduje się na obszarze stale zagrożonym przez coroczne monsuny, które – jak wcześniej wspomniano – mogą zniszczyć domy Rohingya. Oprócz tego, liderzy społeczności Rohingya wskazywali na niedostateczną ilość żywności oraz brak wystarczającej liczby szkół i miejsc pracy. Ponadto przedstawiciele mniejszości akcentowali, iż decyzja o przeniesieniu się na Bhasan Char była dobrowolna, a co za tym idzie, rząd Bangladeszu winien zezwolić im w razie potrzeby wrócić na kontynent²¹.

W wyniku braku możliwości legalnego powrotu, Rohingya uciekają z wyspy przepelnionymi łodziami, narażając się na liczne niebezpieczeństwa. 14 sierpnia 2021 roku, wskutek wywrócenia się łodzi, zginęło 27 uchodźców. Uciekali oni z obozu na odizolowanej wyspie Bhasan Char, przy czym UNHCR komentuje, iż „pozostaje zaniepokojony wiadomościami o aresztowaniu i zatrzymaniu uchodźców, za próby opuszczania Bhasan Char”²².

Podsumowanie

Obecnie wciąż toczą się dyskusje na temat przyszłości ludności Rohingya, jednej, jak podaje OHCHR, z najbardziej prześladowanej mniejszości na świecie²³. Ich przyszłość wygląda na niepewniejszą niż kiedykolwiek, biorąc pod uwagę fakt, że próby uregulowania sytuacji są nieskuteczne, a w Birmie pogłębia się kryzys polityczny. Powstają zatem pytania: Kiedy Rohingya będą mogli wrócić do Birmy? Kiedy obecnie rządząca junta wojskowa wyrazi gotowość do ich bezpiecznego powrotu i czy – uwzględniając kilkurazowe zawieszenia procesów repatriacyjnych – w ogóle dojdzie do takiego rozwiązania? Wiadomo jednak, że aby

²⁰ *Bangladesh's Unplanned Relocation of Rohingya Refugees to Bhasan Char Island is Risky*, Human Rights Watch, <https://www.hrw.org/news/2021/06/07/bangladeshs-unplanned-relocation-rohingya-refugees-bhasan-char-island-risky>, data dostępu: 16.08.2021.

²¹ *International media and civil society orgs campaigning against Bhasan Char: Foreign ministry*, The Daily Star, <https://www.thedailystar.net/coronavirus-deadly-new-threat/news/international-media-and-civil-society-orgs-campaigning-against-bhasan-char-foreign-ministry-2102997>, data dostępu: 16.08.2021.

²² *Dozens of Rohingya refugees missing as boat sinks off Bangladesh*, Aljazeera <https://www.aljazeera.com/news/2021/8/14/dozens-of-rohingya-refugees-missing-as-boat-sinks-off-bangladesh>, data dostępu: 17.08.2021.

²³ Human Rights Council opens special session on the situation of human rights of the Rohingya and other minorities in Rakhine State in Myanmar, 5 December 2017, OHCHR, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=22491> data dostępu: 05.10.2021

rozwiązać konflikt potrzeba zaangażowania samej Birmy, która ma obecnie trudności z akceptacją Rohingya na swoich terenach. Potrzebna jest zmiana świadomości społecznej mieszkających tam Birmańczyków oraz zmiana władzy Birmy lub ich podejścia, które będzie akceptować fakt istnienia mniejszości religijnych w państwie.

Choć liczne misje dochodzeniowe i wyjaśniające ONZ udowodniły fakt naruszenia praw człowieka, to jednak nie można nazwać tych działań skutecznymi. Rezolucje ONZ mają wyłącznie charakter zaleceń, ograniczając się do potępienia działań władzy. Nie zmuszają one Birmy do podjęcia konkretnych działań.

Najważniejszym osiągnięciem ONZ jest przeprowadzenie niezależnych dochodzeń w sprawie masakr dokonanych na ludności Rohingya, wówczas gdy władze birmańskie wyrażały niezdolność czy niechęć do podjęcia skutecznych działań śledczych lub podejmowały starania celem ukrycia dokonanych przestępstw. Bezpośrednie zaangażowanie najważniejszych organizacji międzynarodowych w konflikt sprzyja nagłaśnianiu problematycznej sytuacji Rohingya i w pewnym stopniu, w formie nakładanych sankcji zmusza światowe gospodarki do reakcji wobec rządzącej junty. Państwa sąsiadujące z Birmą, jednocześnie współpracując w ramach regionalnych organizacji, muszą działać również na poziomie krajowym, modernizując swoją politykę migracyjną.

Bangladesz, który ze wszystkich sąsiadujących państw z Birmą w największym stopniu doświadczył kryzysu migracyjnego Rohingya, zasługuje na pochwałę za sprawą otwarcia swoich granic dla prawie 1 mln uchodźców w 2017 roku, lecz ostatnie działania rządu w pewien sposób zaczęły przypominać znany już birmański scenariusz. Takie stanowisko Bangladeszu jest zrozumiałe ze względu na kończące się zasoby i brak możliwości dalszego zapewniania bezpieczeństwa uchodźcom ze względu na własne ubóstwo. Od samego początku Bangladesz nie był przygotowany na tak dużą liczbę uchodźców z Birmy, a z pewnością nie spodziewano się, że Rohingya zostaną w państwie kilka lat. Pośpieszne oddanie do użytku wyspy Bahasar Char, narastająca nienawiść ludności lokalnej do uchodźców oraz brak możliwości osiedlenia się w Bangladeszu jest przejawem mającego „birmański charakter” zmęczenia Bangladeszu kryzysem.

O AUTORZE

Mariana Helysh. Absolwentka stosunków międzynarodowych na Uniwersytecie Jagiellońskim. Obecnie kontynuuje ten kierunek na studiach II stopnia na Uniwersytecie Warszawskim. Zainteresowania badawcze obejmują politykę państw Europy Wschodniej oraz Azji Południowo-Wschodniej ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji społeczno-politycznej w Birnie. Swoje badania prowadzi pod kątem ochrony praw człowieka, dezinformacji i konfliktów etnicznych.

JEŻELI DOCENIASZ NASZĄ PRACĘ, DOŁĄCZ DO GRONA NASZYCH DARCZYŃCÓW!

Z otrzymanych funduszy sfinansujemy powstanie kolejnych publikacji.

Możliwość wsparcia to bezpośrednia wpłata na konto Instytutu Nowej Europy: 95 2530 0008
2090 1053 7214 0001 tytułem: „darowizna na cele statutowe”.